

Vergaderjaar 2021–2022

32 849

Mijnbouw

Nr. 211

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN EN KLIMAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 23 juni 2022

De op 13 november 2018 aangenomen motie¹ van lid Sienot (D66) verzoekt de regering om zich in overleg met de betrokken bedrijven in te spannen om het gebruik van diesel bij de zoutwinning uiterlijk 2021 of anders zo snel mogelijk, uit te faseren en te stimuleren dat er alternatieven worden gevonden. Op 8 september 2020 bent u per brief² over de voortgang van de uitvoering van deze motie geïnformeerd.

In deze brief wordt toegelicht dat het gebruik van diesel bij nieuwe zoutwinningen is uitgefaseerd. Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) staat het gebruik van diesel bij nieuwe zoutwinningen niet meer toe. De betreffende zoutbedrijven gebruiken nu bij nieuwe winningen een milieuvriendelijker alternatief. Voor de bestaande winningen oordeelt Staatstoezicht op de Mijnen dat het veiliger is om wel diesel te blijven gebruiken. Een veilige zoutwinning is in de motie ook als een voorwaarde gesteld. De motie¹ van het lid Sienot is daarmee uitgevoerd.

Aanleiding

In mei 2018 heeft Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) het rapport «Staat van de Sector Zout»³ gepubliceerd. De toezichthouder beschrijft hierin onder andere de wijze waarop het zout wordt gewonnen, de bedrijven, de risico's en de beheersmaatregelen die hiermee gepaard gaan. SodM geeft vervolgens een aantal aanbevelingen, waaronder de aanbeveling om op zoek te gaan naar alternatieven voor het gebruik van diesel bij de zoutwinningen. SodM heeft geconcludeerd dat het gebruik van diesel kan leiden tot milieuverontreiniging.

¹ Kamerstuk 32 849, nr. 147.

² Kamerstuk 32 849, nr. 205.

³ www.sodm.nl/documenten/rapporten/2018/05/31/staat-van-de-sector-zout.

In de reactie⁴ van de toenmalige Minister op dit rapport is aangegeven dat SodM zal worden gevraagd om in overleg met de bedrijven de mogelijke alternatieven voor het gebruik van diesel te inventariseren en verder te onderzoeken. In de motie van het lid Sienot, later in hetzelfde jaar, wordt voor het geleidelijk beëindigen van het gebruik van diesel bij zoutwinning het einde van het jaar 2021 als streefdatum genoemd. In de motie wordt een veilige zoutwinning als een randvoorwaarde gesteld.

Het gebruik van diesel bij de zoutwinning

In Nederland wordt zout gewonnen door oplosmijnbouw. Hierbij wordt water in een zoutlaag in de diepe ondergrond gepompt. Het zout lost op, het water wordt pekkel en er ontstaat een caverne in de zoutlaag gevuld met pekkel. Deze pekkel wordt opgepompt en gaat via transportleidingen naar de zoutfabriek. Hier wordt het water uit de pekkel verdampt en blijft er zout over. In Twente wordt sinds 2004 zout gewonnen volgens de «Good Salt Mining Practice Guidelines» (GSMP-richtlijn). Dit is een richtlijn die voorschrijft hoe zoutoplosmijnbouw veilig kan plaatsvinden. Sinds 1958 wordt bij de zoutwinning ook diesel in de caverne gepompt. Deze diesel «drijft» als een dunne laag op het water en beschermt zo het dak van de zoutcaverne tegen oplossing van het zout aan de bovenkant. Zonder deze bescherming zou de caverne naar boven groeien in plaats van in de breedte. De diesel voorkomt ook dat het dak van de caverne te dun wordt hetgeen kan leiden tot het instorten van een caverne. Echter bij een dergelijk incident kan de aanwezigheid van diesel in de caverne leiden tot een bodemverontreiniging.

Alternatieven voor diesel

In februari 2019 heeft SodM alle zoutbedrijven gevraagd om voor 1 september 2019 de resultaten van hun onderzoek naar alternatieven voor het gebruik van diesel als mijnbouwhulpstof bij zoutwinning toe te sturen. De toezichthouder staat sinds 2019 het gebruik van diesel bij nieuwe winningen niet meer toe.

SodM heeft de resultaten van de onderzoeken in 2020 geëvalueerd⁵. Op basis daarvan heeft SodM in 2021 ingestemd met de door de zoutbedrijven voorgestelde alternatieven. Deze door de zoutbedrijven voorgestelde alternatieven zijn bij een eventuele lekkage minder schadelijk voor mens en milieu dan diesel.

De zoutbedrijven mogen van de toezichthouder de alternatieven alleen gebruiken bij nieuwe zoutwinningen. Het vervangen van diesel bij bestaande zoutwinningen en het daardoor vermengen van de alternatieven met diesel wordt door de toezichthouder als niet veilig beoordeeld. Conform de motie dient de zoutwinning ook veilig te gebeuren. SodM staat bij bestaande winningen het gebruik van diesel toe. De diesel moet uit de caverne worden verwijderd zodra de winning is gestaakt.

Conclusie

De zoutbedrijven zullen bij alle nieuwe zoutwinningen een alternatief voor diesel gebruiken. Het gebruik van diesel wordt daardoor geleidelijk uitgefaseerd. Deze alternatieven zijn bij een eventuele lekkage minder schadelijk voor mens en milieu dan diesel.

De Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat,
J.A. Vijlbrief

⁴ Kamerstuk 32 849, nr. 136.

⁵ www.sodm.nl/jaarverslag2019/zoutwinning.